

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 67/23

U Luxembourg 27. travnja 2023.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika u predmetu C-340/21 | Nacionalna agencija za prihode

Nezakonit pristup trećih osoba osobnim podacima podrazumijeva subjektivnu odgovornost voditelja obrade i može dovesti do toga da treba nadoknaditi nematerijalnu štetu

Kako bi ga se izuzelo od odgovornosti, voditelj obrade mora dokazati da ni na koji način nije odgovoran za događaj koji je prouzročio štetu. Bojazan od buduće zlouporabe osobnih podataka može predstavljati nematerijalnu štetu koja daje pravo na naknadu štete samo pod uvjetom da je riječ o stvarnoj i odredivoj emocionalnoj šteti, a ne o pukom problemu ili neugodnosti.

Bugarski mediji objavili su 15. srpnja 2019. vijest o neovlaštenom pristupu informatičkom sustavu bugarske Nacionalne agencije za javne prihode (NAP) i o tome da su na internetu objavljene razne informacije o porezima i socijalnom osiguranju milijuna pojedinaca. Brojne osobe, među kojima i VB, podnijele su tužbu protiv NAP-a radi naknade nematerijalne štete, koja se ogleda u zabrinutosti i bojazni od buduće zlouporabe njegovih osobnih podataka. Prema VB-ovu mišljenju, NAP je povrijedio nacionalna pravna pravila, kao i obvezu donošenja odgovarajućih mjera kako bi se zajamčila primjerena sigurnost obrade osobnih podataka u svojstvu voditelja obrade. Prvostupanjski sud odbio je zahtjev, pri čemu je smatrao da agencija nije odgovorna za širenje podataka, da je na VB-u teret dokaza u pogledu toga jesu li provedene mjere bile odgovarajuće te da se ne može dodijeliti naknada za nematerijalnu štetu. Postupajući povodom žalbe, Vrhovni upravni sud postavio je Sudu Europske unije neka prethodna pitanja o **tumačenju Opće uredbe o zaštiti podataka**¹ s ciljem definiranja **uvjeta za naknadu nematerijalne štete osobi čiji su osobni podaci, kojima je raspolagala javnopravna agencija, objavljeni na internetu nakon hakerskog napada.**

U svojem današnjem mišljenju nezavisni odvjetnik Giovanni Pitruzzella navodi da je voditelj obrade obavezan provesti odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere kako bi osigurao i mogao dokazati da se obrada osobnih podataka provodi u skladu s Uredbom. Jesu li takve mjere odgovarajuće utvrđuje se s obzirom na prirodu, opseg, kontekst i svrhe obrade, kao i vjerojatnosti i ozbiljnost rizika za prava i slobode pojedinaca na temelju ocjene koja se provodi zasebno u svakom slučaju.

Kao prvo, nezavisni odvjetnik smatra da **činjenica da je nastupila „povreda osobnih podataka“ nije sama po sebi dovoljna kako bi se zaključilo da tehničke i organizacijske mjere koje je poduzeo izvršitelj obrade nisu bile „odgovarajuće“ kako bi se osigurala zaštita podataka.** Prilikom odabira mjera, voditelj obrade treba uzeti u obzir niz čimbenika, među kojima i „najnovija dostignuća“, što podrazumijeva ograničavanje tehnološke razine mjera koje treba provesti na ono što je razumno moguće u trenutku njihove provedbe, također uzimajući u obzir troškove provedbe. Odabir voditelja obrade podliježe eventualnom sudskom nadzoru usklađenosti. Ocjena pitanja jesu li

¹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (SL 2016., L 119, str. 1. i ispravci SL 2018., L 127, str. 2. i SL 2021., L 74, str. 35.)

takve mjere odgovarajuće treba se temeljiti na odvagivanju interesa ispitanika s gospodarskim interesima i tehnološkim mogućnostima voditelja obrade uz poštovanje općeg načela proporcionalnosti.

Kao drugo, nezavisni odvjetnik pojašnjava da prilikom ispitivanja **jesu li mjere odgovarajuće**, nacionalni sud treba provesti nadzor koji obuhvaća konkretnu analizu i sadržaja tih mjera i načina na koji se one primjenjuju te njihovih učinaka u praksi. U okviru sudskog nadzora trebat će stoga uzeti u obzir sve čimbenike sadržane u Uredbi. Među njima, donošenje kodeksa ponašanja ili sustava certificiranja može pružiti koristan element ocjene za potrebe ispunjenja obveze tereta dokaza, uz pojašnjenje da je na voditelju obrade teret da dokaže kako je konkretno proveo mjere koje se predviđaju kodeksom ponašanja, dok certificiranje pak predstavlja, samo po sebi, dokaz da je obrada koja se provodi u skladu s Uredbom. Budući da mjere treba, prema potrebi, preispitivati i ažurirati, sud mora ocijeniti i tu okolnost.

Kao treće, nezavisni odvjetnik pojašnjava da je **na voditelju obrade teret dokaza da su mjere odgovarajuće**. Na temelju načela postupovne autonomije, nacionalnim pravnim sustavom svake države članice treba utvrditi prihvatljive metode dokazivanja i njihovu dokaznu vrijednost, uključujući istražne radnje.

Kao četvrto, činjenica da je povredu Uredbe počinila treća osoba sama po sebi ne predstavlja razlog da se izvršitelj obrade izuzme od odgovornosti. **Da bi ga se izuzelo od odgovornosti, voditelj obrade mora dokazati, koristeći se visokim standardima dokazivanja, da ni na koji način nije odgovoran za događaj koji je prouzročio štetu.** Slučaj nezakonite obrade osobnih podataka stoga ima prirodu strože odgovornosti na temelju pretpostavljene krivnje. Iz toga proizlazi da voditelj obrade ima mogućnost podnijeti oslobađajući dokaz.

Naposljetku, prema mišljenju nezavisnog odvjetnika, **šteta koja se sastoji od bojazni zbog moguće buduće zlouporabe vlastitih osobnih podataka za koju je ispitanik dokazao da postoji može predstavljati nematerijalnu štetu koja daje pravo na naknadu štete.** To je moguće pod uvjetom da je riječ o stvarnoj i odredivoj emocionalnoj šteti, a ne o pukom problemu ili neugodnosti.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s čitanja mišljenja dostupne su na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

Ostanite povezani!

